

తత స్స లంబస్య గిరే స్సమ్బుధ్ధే
 విచిత్రకూటే నిపపాత కూటే |
 స కేతకోద్దాలక నాళికేరే
 మహాద్రికూటప్రతిమో మహాత్మా || **200**

తతస్తు సంప్రాప్య సముద్రతీరం
 సమీక్ష్య లంకాం గిరివర్యమూర్ధ్ని |
 కపిస్తు తస్మిన్ నిపపాత పర్వతే
 విధూయ రూపం వ్యథయన్ మృగద్విజాన్ || **201**

స సాగరం దానవపన్నగాయుతం
 బలేన విక్రమ్య మహోర్మిమాలినమ్ |
 నిపత్య తీరే చ మహోదధే స్తదా
 దదర్శ లంకా మమరావతీ మివ || **202**

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకియే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే ప్రథమః స్కంధః

Q

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||
 ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||

అథ ద్వితీయ స్కంధః

స సాగర మనాథృష్య మతిక్రమ్య మహాబలః |
 త్రికూటశిఖరే లంకాం స్థితాం స్వస్థో దదర్శ హ || **1**

తతః పాదపముక్తేన పుష్పవర్షేణ వీర్యవాన్ |
 అభివృష్ట స్థిత స్తత్ర బభౌ పుష్పమయో యథా || **2**

యోజనానాం శతం శ్రీమాన్ తీర్త్వా పుష్కరమవిక్రమః |
అనిశ్శ్వసన్ కపి స్తత్ర న గ్లాని మధిగచ్ఛతి || 3

హనుమతా త్రికూటశిఖరాత్ లంకాదర్శనమ్

శతాన్యహం యోజనానాం క్రమేయం సుబహూన్యపి |
కిం పున స్సాగరస్యాంతం సంఖ్యాతం శతయోజనమ్ || 4

స తు వీర్యవతాం శ్రేష్ఠః ప్లవతామపి చోత్తమః |
జగామ వేగవాన్ లంకాం లంఘయిత్వా మహోదధిమ్ || 5

శాద్వలాని చ నీలాని గంధవంతి వనాని చ |
గండవంతి చ మధ్యేన జగామ నగవంతి చ || 6

శైలాంశ్చ తరుసంచ్చన్నాన్ వనరాజీశ్చ పుష్పితాః |
అభిచక్రామ తేజస్వీ హనుమాన్ ప్లవగర్షభః || 7

స తస్మిన్ నచలే తిష్ఠన్ వనా న్యుపవనాని చ |
స నగాగ్రే చ తాం లంకాం దదర్శ పవనాత్మజః || 8

సరళాన్ కర్ణికారాంశ్చ ఖర్జూరాంశ్చ సుపుష్పితాన్ |
ప్రియాళాన్ ముచుళిందాంశ్చ కుటజాన్ కేతకానపి || 9

ప్రియంగూన్ గంధపూర్ణాంశ్చ నీపాన్ సప్తచ్ఛదాం స్తథా |
అసనాన్ కోవిదారాంశ్చ కరవీరాంశ్చ పుష్పితాన్ || 10

పుష్పభారనిబద్ధాంశ్చ తథా ముకుళితానపి |
పాదపాన్ విహాగకీర్ణాన్ పవనాధూతమస్తకాన్ || 11

హంస కారండవాకీర్ణాః వాపీః పద్మోత్పలాయుతాః |
ఆక్రీడాన్ వివిధాన్ రమ్యాన్ వివిధాంశ్చ జలాశయాన్ || 12

- సంతతాన్ వివిధై ర్వృక్షై స్సర్వర్తు ఫలపుష్పితైః ।
ఉద్యానాని చ రమ్యాణి దదర్శ కపికుంజరః ॥ 13
- సమాసాద్య చ అక్షీవాన్ అంకాం రావణపాలితామ్ ।
పరిఘాభి స్సపద్మాభి స్సోత్పలాభి రలంకృతామ్ ॥ 14
- సీతాపహరణార్థేన రావణేన సురక్షితామ్ ।
సమంతా ద్విచరద్భిశ్చ రాక్షసై రుగ్రధన్విభిః ॥ 15
- కాంచనేనావృతాం రమ్యాం ప్రాకారేణ మహాపురీమ్ ।
గృహైశ్చ గ్రహసంకాశై శ్శారదాంబుదసన్నిభైః ॥ 16
- పాండురాభిః ప్రతోళీభి రుచ్ఛాభి రభిసంవృతామ్ ।
అట్టాలక శతాకీర్ణాం పతాకాధ్వజమాలినీమ్ ॥ 17
- తోరణైః కాంచనై ర్దివ్యై ర్లతాపంక్తి విచిత్రితైః ।
దదర్శ హనుమాన్ అంకాం దివి దేవపురీమివ ॥ 18
- గిరిమూర్ధ్ని స్థితాం అంకాం పాండురై ర్భవనై శ్శుభ్రైః ।
దదర్శ స కపిశ్రేష్ఠః పుర మాకాశగం యథా ॥ 19
- పాలితాం రాక్షసేంద్రేణ నిర్మితాం విశ్వకర్మణా ।
ప్లవమానా మివాకాశే దదర్శ హనుమాన్ పురీమ్ ॥ 20
- వప్ర ప్రాకారజఘనాం విపులాంబునవాంబరామ్ ।
శతఘ్నీం శూలకేశాంతా మట్టాలక వతంసకామ్ ॥ 21
- మనసేవ కృతాం అంకాం నిర్మితాం విశ్వకర్మణా ।
ద్వార ముత్తర మాసాద్య చింతయామాస వానరః ॥ 22
- కైలాసశిఖర ప్రఖ్యా మాలిఖంతీ మివాంబరమ్ ।
డీయమానా మివాకాశ ముచ్చిత్రై ర్భవనోత్తమైః ॥ 23

- సంపూర్ణాం రాక్షసై ర్ఘోరై ర్పాగై ర్భోగవతీమివ ।
 అచింత్యాం సుకృతాం స్పష్టాం కుబేరాధ్యుషితాం పురా ॥ 24
- దంష్ట్రీభి ర్బహుభి శ్శూరై శ్శూలపట్టసపాణిభిః ।
 రక్షితాం రాక్షసై ర్ఘోరై ర్గుహా మాశీవిషై రివ ॥ 25
- తస్యాశ్చ మహతీం గుప్తిం సాగరం చ నిరీక్ష్య సః ।
 రావణం చ రిపుం ఘోరం చింతయామాస వానరః ॥ 26
- ఆగత్యాపీహ హరయో భవిష్యంతి నిరర్థకాః ।
 న హి యుద్ధేన వై లంకా శక్యా జేతుం సురై రపి ॥ 27
- ఇమాం తు విషమాం దుర్గాం లంకాం రావణపాలితామ్ ।
 ప్రాప్యోపి స మహాబాహుః కిం కరిష్యతి రాఘవః ॥ 28
- అవకాశో న సాంత్యస్య రాక్షసే ష్వభిగమ్యతే ।
 న దానస్య న భేదస్య నైవ యుద్ధస్య దృశ్యతే ॥ 29
- చతుర్ణామేవ హి గతి ర్వానరాణాం మహాత్మనామ్ ।
 వాలిపుత్రస్య నీలస్య మమ రాజ్ఞశ్చ ధీమతః ॥ 30
- యావ జ్ఞానామి వైదేహీం యది జీవతి వా న వా ।
 తత్రైవ చింతయిష్యామి దృష్ట్వా తాం జనకాత్మజామ్ ॥ 31
- తత స్స చింతయామాస ముహూర్తం కపికుంజరః ।
 గిరిశృంగే స్థిత స్తస్మిన్ రామ స్యాభ్యుదయే రతః ॥ 32
- అనేన రూపేణ మయా న శక్యా రక్షసాం పురీ ।
 ప్రవేష్టుం రాక్షసై ర్గుప్తా క్రూరై ర్బలసమన్వితైః ॥ 33
- ఉగ్రౌజసో మహావీర్యా బలవంతశ్చ రాక్షసాః ।
 వంచనీయా మయా సర్వే జానకీం పరిమార్గతా ॥ 34

అక్ష్వాల్ క్ష్యేణ రూపేణ రాత్రౌ అంకా పురీ మయా ।
 ప్రవేష్టుం ప్రాప్తకాలం మే కృత్యం సాధయితుం మహాత్ ॥ 35

హనుమతా అంకాప్రవేశోపాయచింతనమ్

తాం పురీం తాదృశీం దృష్ట్వా దురాధర్షాం సురాసురైః ।
 హనుమాం శ్చింతయామాస వినిశ్చిత్వ ముహు ర్ముహూః ॥ 36

కేనోపాయేన పశ్యేయం మైథిలీం జనకాత్మజామ్ ।
 అదృష్టో రాక్షసేంద్రేణ రావణేన దురాత్మనా ॥ 37

న వినశ్యేత్ కథం కార్యం రామస్య విదితాత్మనః ।
 ఏకా మేకశ్చ పశ్యేయం రహితే జనకాత్మజామ్ ॥ 38

భూతా శ్చార్థా విపద్యంతే దేశకాలవిరోధితాః ।
 విక్లబం దూత మాసాద్య తమ స్సూర్యోదయే యథా ॥ 39

అర్థానర్థాంతరే బుద్ధి ర్నిశ్చితాపి న శోభతే ।
 ఘాతయంతి హి కార్యాణి దూతాః పండితమానినః ॥ 40

న వినశ్యేత్ కథం కార్యం వైక్లబ్యం న కథం భవేత్ ।
 అంఘనం చ సముద్రస్య కథం ను న వృథా భవేత్ ॥ 41

మయి దృష్టే తు రక్షోభీ రామస్య విదితాత్మనః ।
 భవేద్ వ్యర్థ మిదం కార్యం రావణానర్థ మిచ్ఛతః ॥ 42

న హి శక్యం క్వచిత్ స్థాతు మవిజ్ఞాతేన రాక్షసైః ।
 అపి రాక్షసరూపేణ కిముతాన్యేన కేనచిత్ ॥ 43

వాయు రప్యత్ర న జ్ఞాత శ్చరేదితి మతి ర్ముమ ।
 న హ్య స్త్యవిదితం కించి ద్రాక్షసానాం బలీయసామ్ ॥ 44

ఇహోహం యది తిష్ఠామి స్వేన రూపేణ సంవృతః |
 వినాశ ముపయాస్యామి భర్తు రర్థశ్చ హీయతే || 45

హనుమతః లంకాదర్శనమ్

తదహం స్వేన రూపేణ రజన్యాం ప్రాస్వతాం గతః |
 లంకా మభిపతిష్యామి రాఘవ స్యార్థసిద్ధయే || 46

రావణస్య పురీం రాత్రౌ ప్రవిశ్య సుదురాసదామ్ |
 విచిన్వన్ భవనం సర్వం ద్రక్ష్యామి జనకాత్మజామ్ || 47

ఇతి సంచిత్య హనుమాన్ సూర్య స్యాస్తమయం కపిః |
 ఆచకాంక్షే తదా వీరో వైదేహ్య దర్శనోత్సుకః || 48

సూర్యే చాస్తంగతే రాత్రౌ దేహం సంక్షిప్య మారుతిః |
 పృషదంశక మాత్రస్సన్ బభూ వాద్భుతదర్శనః || 49

ప్రదోషకాలే హనుమాంస్తూర్ణ ముత్ప్లుత్య వీర్యవాన్ |
 ప్రవివేశ పురీం రమ్యాం సువిభక్త మహాపథామ్ || 50

ప్రాసాదమాలావితతాం స్తంభైః కాంచనరాజతైః |
 శాతకుంభమయై ర్జాలై ర్గంధర్వనగరోపమామ్ || 51

సప్తభౌమాష్టభౌమైశ్చ స దదర్శ మహాపురీమ్ |
 తలై స్సృటికసంకీర్ణైః కార్తస్వర విభూషితైః || 52

వైడూర్యమణిచిత్తైశ్చ ముక్తాజాలవిభూషితైః |
 తలై శ్శుశుభిరే తాని భవనా న్యత్ర రక్షసామ్ || 53

కాంచనాని విచిత్రాణి తోరణాని చ రక్షసామ్ |
 లంకా ముద్యోతయామాసు స్సర్వత స్సమలంకృతామ్ || 54

అచింత్యా మద్భుతాకారాం దృష్ట్వా లంకాం మహాకపిః |
 ఆసీ ద్విషణ్ణో హృష్టశ్చ వైదేహ్యో దర్శనోత్సుకః || 55

సా పాండురోద్విద్ధ విమానమాలినీమ్
 మహార్థ జాంబూనదజాలతోరణామ్ |
 యశస్వినీం రావణబాహుపాలితాం
 క్షపాచరై ర్భీమబలై స్సమావృతామ్ || 56

చంద్రోఽపి సాచివ్య మివాస్య కుర్వన్
 తారాగణై ర్మధ్యగతో విరాజన్ |
 జ్యోత్స్నా వితానేన వితత్య లోకమ్
 ఉత్తిష్ఠతే నైకసహస్రరశ్మిః || 57

శంఖప్రభం క్షీరమృణాళవర్ణమ్
 ఉద్గచ్ఛమానం వ్యవభాసమానమ్ |
 దదర్శ చంద్రం స హరిప్రవీరః
 పోష్టాయమానం సరసీవ హంసమ్ || 58

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకియే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే ద్వితీయ స్కంధః

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||
 ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణీమ్ ||